

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-191

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Autio, Anne			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Euroopan unionin laajentuminen Keski- ja Itä-Euroopan maihin - tapaus Tshekin tasavalta			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-03-08	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 117
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielman aiheena on Euroopan unionin laajentuminen Keski- ja Itä-Euroopan maihin. Tavoitteena tutkielmassa on hahmottaa itälaajentumisesta käytyä ajankohtaista keskustelua ja tarkastella laajentumisen vaikutuksista esitettyjä arvioita, ennusteita ja laskelmia. Näkökulmaksi on valittu laajentumisen vaikutusten tutkimus EU:n kannalta.</p> <p>Tällöin tutkielman viitekehysten muodostavat laajentumisen problematiikka ja keskeiset käsitteet, jolloin tarkastellaan laajentumisen vaikutuksista esitettyjä arvioita politiikan, talouden sekä ulko- ja turvallisuuspolitiikan näkökulmasta. Empiirisessä osuudessa tuodaan esille tilannetta KIE-maissa, jolloin tapauksena käsitellään Tshekin tasavaltaa. Tällöin tarkastellaan, minkälaisia haasteita liittyminen Euroopan unioniin merkitsee Tshekille ja pohditaan, minkälaisia ongelmia Tshekki on kohdannut viime vuosina sopeutuessaan EU-jäsenyyteen. Tarkasteltasessa laajentumiseen poliittisia haasteita havaitaan, että EU:n instituutioiden uudistaminen on välttämätöntä, jotta laajentuminen ylipäättään voi olla mahdollista. Merkitseehän laajentuminen EU:n muuttumista entistä heterogeenisemmäksi. Arvioiden mukaan laajentuminen merkitsisi nykyisellään EU:n päätöksenteossa jäsenmaiden valtasuhteiden pienentymistä, jolloin pienet maat (esimerkiksi Tshekin tasavalta) hyötyisivät laajentumisesta.</p> <p>Myös sekä jäsenmaiden että hakijamaiden kansalaisten asenteet laajentumisprosessia kohtaan ovat tärkeitä koko prosessin legitimitetin kannalta. Tarkasteltaessa Tshekin tasavaltaa voidaan havaita, että kommunistit, jotka vastustavat avoimesti EU-jäsenyyttä, ovat mielipidetiedustelujen mukaan lisänneet kannatustaan. Kaiken kaikkiaan EU-skeptisyys on Tshekissä kasvanut viime vuosina, jolloin maassa suhtaudutaan EU-jäsenyyten kielteisemmin kuin muissa hakijamaissa. Myös Tshekin kehitys kohti EU-jäsenyyttä on hidastunut viime vuosina. Arvioitaessa laajentumisen taloudellisia haasteita törmätään laajentumiskeskustelussa kysymykseen, miten laajentuminen rahoitetaan. Itälaajentumisen vaikutukset heijastuvat arvioiden mukaan EU:n budjettiin ennen kaikkea maatalouspolitiikan ja rakennerrahastojen menojen kasvun kautta. Berliinissä vuonna 1999 käydyissä Agenda-neuvotteluissa päästiin ratkaisuun vuosien 2000-2006 budjettisopimuksesta, EU:n maatalousuudistuksesta sekä laajentumisen rahoituksesta. Agenda-ratkaisussa varattiin laajentumista varten 80 miljardin euron pesämuna, jota useat asiantuntijat ovat ehtineet epäillä riittämättömäksi. Arvioiden mukaan laajentumisten vaikutukset sekä EU:n että KIE-maiden vaikutukset talouskasvuun ovat positiivisia. Myöskään työvoiman joukkomuutot idästä länteen eivät arvioiden mukaan toteudu.</p> <p>Laajentuminen merkitsee unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikalle merkittäviä haasteita, koska uudet jäsenmaat tuovat oman maantieteellisen sijaintinsa sekä historialliset kokemuksensa unioniin. Ehkä laajentumisprosessin merkittävimpanä ulko- ja turvallisuuspoliittisena vaikutuksena pidetään sitä, että EU-jäsenyys on tapa tasoittaa elintasoeroja Euroopassa ja luoda sitä kautta vakautta.</p> <p>Aineiston perusrungon muodostavat Euroopan unionin laajentumisesta ja KIE-maista julkaistu runsas tieteellinen kirjallisuus sekä erilaiset artikkelit ja lehdet. Myös EU:n komissio on julkaissut ajankohtaisia raportteja KIE-maiden edistymisestä. KIE-maiden kansalaisten asenteista EU-jäsenyyttä kohtaan voi löytää tietoa Eurobarometri-tutkimuksesta. Mielenkiintoisen lisän tutkielmaan ovat tuoneet asiantuntijoiden haastattelut, joita on käytetty tutkielmassa taustamateriaalina.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords Euroopan unioni - laajeneminen - Itä-Eurooppa - Keski-Eurooppa integraatio - vaikutukset - EU Tsekki - EU-politiikka			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			